

نوا

از «پاریس تا پرسیولیس»
در فرهنگسرای نیاوران

کنسرت کوارتت زهی الوار، متشکل از نوازندگان بین‌المللی ۲۶ خردادماه در فرهنگسرای نیاوران برگزار می‌شود. به گزارش روابط عمومی بنیاد آفرینش‌های هنری نیاوران، در این کنسرت آثاری از کلود دبوسی، نیما عطر کار روشن و کومیتاس (نظریه پرداز موسیقی، آهنگ‌ساز، رهبر ارکستر) اجرا خواهد شد. کلود دبوسی به ادعای برخی به وجود آورنده سبک در یافتگری (امپرسیونیسم) در موسیقی است. برخی از آثار او عبارتند از: بعد از ظهر یک دیو، دریا، نکتورن‌ها، نقش‌ها، سونات ویلن، سونات ویلنسل، سیرنکس (برای فلوت تنها)، چهار نوازی برای سازهای زهی و... در کنسرت از «پاریس تا پرسیولیس» که از سوی موسسه فرهنگی هنری شهر آفتاب شیراز برگزار می‌شود ساز گیتک، کورین مورانو کاتینی (ویولن)، الناز افشاریان (ویولا)، منوئل کارتینی (ویولنسل) به نوازندگی می‌پردازند. دومین اجرای کنسرت «پاریس تا پرسیولیس» در ایران، چهارشنبه ۲۹ خرداد در شهر شیراز برگزار خواهد شد.

گفتنی است کنسرت کوارتت زهی الوار یکشنبه ۲۶ خرداد ساعت ۲۱ در سالن خلیج فارس فرهنگسرای نیاوران برگزار خواهد شد. علاقمندان می‌توانند جهت تهیه بلیت به سایت تیوال و یا گیشه فرهنگسرا مراجعه کنند.

موسیقی نود ایران
«شماره ۳»

علیرضا مشایخی، سینا فلاح‌زاده، علی رادمان، ارشیا مصمصالی‌نیا، الناز سیدی و سمیرا اوائقی نیا رهبر انسامبل: احمد فرج فلوت؛ ژوا میرلس کلارینت؛ روبرت توسر اسانتوس، کورش بهراد هارپ؛ اورلی کمونال ویلن؛ ماکسیم آلیو ویلنسل؛ لورا اسانچز پاتالا پیانو؛ علی رادمان، سیدمظهر حسینی آپو؛ بنیامین فیشر الکترونیک؛ الناز سیدی سه‌تار و سنتور؛ روزه رحیمی ناسر؛ موسسه ماهور

«گروه موسیقی تهران» در سال ۱۳۷۲ توسط فریماه قوام‌صدری و علیرضا مشایخی تاسیس شد. از اهداف این گروه، آموزش و معرفی آهنگسازان نوازنده، و امکان طرح «موسیقی نو» در ایران بوده است. تأکید علیرضا مشایخی بر «موسیقی نو» از نقطه نظرهای متفاوت، قابل بررسی و آثار او صدقانی از طرح بنیانی و مدون «موسیقی نو» است. این آثار، بر پرسش‌هایی درباره چیستی موسیقی ایران، نسبت شرق و غرب و چیستی صدا گشوده هستند. گشودگی تفکر علیرضا مشایخی بر پرسش و آشکارگی پرسش در آثار او، سبب شده است تا «ایران» در آفق موسیقی به یک موضوع تبدیل شود. «شسور» ایوس ۱۵، «شرق غرب» شماره ۱ ایوس ۴۵، «استتیک ایرانی» ایوس ۷۷، «میترا» ایوس ۹۰، «سمفنی ایرانی - سمفنی شماره ۵» ایوس ۱۱۲، «سمفنی شماره ۸» ایوس ۱۴۷، «میکوری» ایوس ۱۹۶ و «تهران دوتال» ایوس ۲۰۷ را می‌توان مثال‌هایی از این تبیین دانست. صورت‌بندی‌های علیرضا مشایخی از چگونگی طرح «موسیقی نو» در ایران و تبیین‌های حاصل از آن، بر بنیانی ایستاده است که در دوره معاصر تاریخ موسیقی، بی‌سابقه بوده است: طرح انضمامی نسبت موسیقی و تفکر. این نسبت، در اصطلاح «موسیقی تفکر» خود را آشکار کرده است. به بیان دیگر، طرح «موسیقی نو» در تبیین «موسیقی تفکر» نهفته است و پس از شرح این نسبت، راه برای طرح «موسیقی نو» در ایران نیز، گشوده و هموار می‌شود. به بیان دقیقتر، «موسیقی نو» رابطه فراموش‌شده موسیقی و تفکر را یادآوری و «موسیقی تفکر»، ضرورت «موسیقی نو» را آشکار می‌کند.

ممنوعیت پخش موسیقی
در مدارس خبر غم‌انگیزی
بود که نشان می‌داد وزیر
سابق آموزش و پرورش در
آخرین روزهایی که سکان
هدایت این وزارتخانه را
بر عهده داشته، بخشنامه
محرمانه‌ای به مدارس
ارسال و پخش هرگونه
موسیقی را در مدارس
ممنوع کرده است

تا بلکه مردم را از موسیقی لس آنجلسی روی گردان کند و بعد با مجاز ساختن انواع موسیقی پاپ و آوردن ستاره‌های رنگارنگ به طور کلی بازار تولیدات موسیقی پاپ خارج از کشور را از رونق انداختند. اما با این اتفاق (غائله جنتمن) در حقیقت بازگشت دوباره به موسیقی تولیدشده در آن طرف مرزها به نمایش درمی‌آید که یعنی مورد توجه عموم خصوصاً دانش‌آموزان قرار گرفته و این همان پاشنه آشلی است که هر وزیری را می‌تواند جابه‌جا کند و روزهای سختی را برای موسیقی در جامعه رقم بزند.

ضمن آنکه جامعه مادر این چهار دهه تجربه «زیستی دوگانه» را سر گذرانده است که هنوز هم برای آن راه‌حلی وجود ندارد؛ این زیست دوگانه موجب شده مسائلی که بعضاً در خانواده‌ها مجاز شمرده می‌شود، در مراکز رسمی و دولتی غیر مجاز و خط قرمز تلقی گردد و همین امر باعث نوعی پنهان‌کاری و نشان ندادن واقعیت‌های جامعه به متولیان فرهنگی شده است و از این رو مواجهه آنها را با واقعیت‌ها سخت باورناپذیر ساخته است. فاصله میان متولیان دولتی فرهنگ و تربیت با آنچه در خانواده‌ها جریان دارد آن قدر هست که وقتی دانش‌آموزان با آهنگ «جنتمن» به حرکات موزون می‌پردازند وزیر آموزش و پرورش در سخنانی از دست‌هایی سخن می‌گوید که به قصد توطئه در کارند و این گونه واقعیت جامعه را نمی‌پذیرد و آن را به جنگ‌های سیاسی فرو می‌کاهد. اما آیا با ندیدن واقعیت‌ها و صدور بخشنامه‌هایی که هر چند تکذیب می‌شوند می‌توان در این جامعه خصوصاً در نسل جدید که دانش‌آموزان امروز و امید آینده این سرزمین هستند آینده‌ای روشن ساخت و نسلی را به نیکی پرورش داد؟

آموزش و پرورش اعلام کرد: «شعار ایجاد محیطی شاداب در مدارس مطابق با فرهنگ غنی اسلامی است و خود را نیازمند نقد کارشناسان خبره و دلسوزان نظام تعلیم و تربیت می‌داند اما در عین حال از رسانه‌های محترم انتظار دارد که مطالب کذب منتشر نکنند و نشاط و امید جامعه را هدف تخریب هوشمندانه افرادی که مترصد فرصتی برای تزیق ناامیدی در کشور هستند و در این مسیر نیز از بیان هر نوع دروغی ابا ندارند، قرار ندهند.»

چرا که آن گونه که روابط عمومی وزارت آموزش و پرورش اعلام داشته: «این وزارتخانه به ویژه در دوره وزارت آقای بطحایی همواره بر نشاط مدارس توجه ویژه داشته و محور برخی از طرح‌های اجرا شده نیز بر این اساس، شکل گرفته بود. آقای روحانی رئیس‌جمهور محترم نیز در دستوری به وزیر پیشین، بر ایجاد محیط پر نشاط و شاداب برای دانش‌آموزان در محیط مدارس تأکید کرده بودند. از سوی دیگر، موضوع نشاط و شادی در محیط مدارس که باید در چارچوب قوانین و منطبق با موازین شرعی باشد.» از این رو

روابط عمومی وزارت آموزش و پرورش متن شیوه‌نامه‌ای که در ابتدای سال ۹۷ برای اجرای برنامه‌ها و مسابقات فرهنگی و هنری دانش‌آموزان سراسر کشور توسط معاونت فرهنگی و پرورشی وزارت آموزش و پرورش تهیه و به مدارس ابلاغ شده را منتشر کرد. بخشی از این متن که روابط عمومی وزارت آموزش و پرورش آن را «راهکارنامه» می‌خواند به نحوه اجرای سرود دانش‌آموزی اختصاص دارد که

یکی از موارد مربوط به بحث سرود به صراحت مورد تأکید قرار گرفته، بدین شرح است: «در اشعار سرودهای محلی، تلفیقی، بومی و مقامی به مسائل فرهنگی، تاریخی، حماسی، آداب، سنن، مشاهیر و مفاخر منطقه پرداخته شود و از پخش و اجرای سرودها و ترانه‌های عاشقانه و عارفانه و تک‌ترانه‌های پاپ نامتناسب با سن دانش‌آموز، پرهیز شود.» به همین دلیل می‌توان فهمید که پس از ماجرای «جنتمن» چه فضایی در مدارس و وزارتخانه آموزش و پرورش حاکم شده است ماجرای که بر برخی گمان دارند که وزیر را به استعفا کشانده است. چرا که سال‌هاست در این کشور با موسیقی لس آنجلسی مبارزه شده تا آنجا که سیاستمداران و متولیان فرهنگی ابتدا به تولید نمونه‌های کپی آن روی آوردند

محرمانه می‌شود از تکرار چنین مسائلی جلوگیری کرد؟ و آیا این بخشنامه‌ها راه‌حل هستند یا پاک‌کننده صورت مساله؟ و یا بازدارنده مساله اساسی نیاز به شادی دسته‌جمعی و تحرک دانش‌آموزان؟ و مسئولان مدارس در برابر اتفاقات این چنینی (حرکات موزون دسته‌جمعی) که بعضاً به علت انجام گروهی قابل کنترل نیستند چگونه باید رفتار کنند؟

هنوز پاسخ اینها را نتوانسته‌ام بگیرم و از جایی بیرسم چرا که همگان اصرار بر رعایت موازین شرعی دارند و البته راه‌حلی نیز برای نشاط جامعه و دانش‌آموزان و حتی مساله مبهم موسیقی در این سال‌ها نداشته‌اند.

اما با این همه، روز بعد، ۵شنبه ۲۳ خردادماه، روابط عمومی آموزش و پرورش صدور هرگونه بخشنامه در آخرین روزهای وزارت سید محمد بطحایی وزیر پیشین آموزش و پرورش درباره ممنوعیت پخش هرگونه موسیقی در مدارس را از سوی این وزارتخانه تکذیب کرد و گزارش منتشرشده در رسانه‌ها را ناشی از اخبار کذب دانست که مترصدان تزیق ناامیدی به کشور به منظور حذف نشاط و امید در جامعه به‌دروغ می‌پراکنند. روابط عمومی

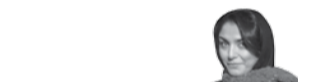
آهنگی به خوانندگی همایون شجریان باعث حرکات موزون دسته‌جمعی دانش‌آموزان شده است و فیلمی از آن منتشر شده که حالا می‌باید مسئولین مدرسه پاسخگوی آن باشند.»

آن گونه که از فحواي کلام مشاور وزیر اسبق آموزش و پرورش برمی‌آید اصل مساله بازمی‌گردد به پرورنده‌سازی‌ها و فشارهایی که احتمالاً وزارتخانه و وزیر اسبق با آن مواجه بوده و بار این گونه فشارها و جلوگیری از تکرار مسائل تالی آن، او را مجبور به ابلاغ بخشنامه‌ای به منظور دقت در استفاده و کاربرد موسیقی در مدارس کرده است. به معنی دقیق‌تر بخشنامه‌ای موجود است اما نه برای حذف موسیقی که اساساً در مدارس جایی ندارد (چون وقتی چیزی در مدارس وجود ندارد نمی‌توان از حذف آن سخن گفت)، بلکه برای دقت در محتوای برگزاری جشن‌ها و ویژه‌برنامه‌های مدارس تا در آن اصل مساله رعایت خط قرمزهای کشور به خاطر جشن فراموش نشود و موسیقی کاتالیزور این گونه زیر پا گذاشتن خط قرمزها نگردد. چرا که موسیقی شاد و هیجان‌انگیز در ایجاد تحرک برای نوجوانان و جوانان قدرت بیشتری از توان کنترل مسئولین دارد. اما آیا با صدور بخشنامه‌های

موسیقی نیز مورد توجه قرار گرفت و بحث‌هایی برانگیخت. اما هنوز تأیید و تکذیبی بر این مساله منتشر نشده بود که با مشاور وزیر اسبق آموزش و پرورش تماس گرفتم تا صحت و سقم آن را پرس و جو کنم. و دلایل وجود چنین نامه‌ای را جویا شوم.

همان گونه که قابل انتظار بود مشاور وزیر نیز هم‌زمان با تماس من خبردار می‌شد که ماجرا چیست اما صادقانه پاسخ داد که بخشنامه‌ای در خصوص بهره‌برداری از موسیقی دارای مجوز رسمی در مدارس، پیش‌تر ابلاغ شده اما در خصوص محتوی و کیفیت بخشنامه اکیداً با آنچه در روزنامه

همشهری منتشر شده متفاوت است. وقتی از فشارها بر مسئولین مدارس می‌پرسم همه را این گونه تشریح می‌کند: «بعد از غائله ساسی مانکن، وزیر تذکراتی داد و بخشنامه‌ای را به منظور جلوگیری از بسوز هرگونه مسائل این چنینی صادر کرد که در آن تصریح شده است تنها موسیقی‌های دارای مجوز رسمی در مدارس پخش شوند و مهم‌تر از آن اجازه فیلم‌برداری، تصویربرداری و عکس‌گه می‌تواند منجر به هرگونه سندسازی از این برنامه‌ها گردد را ممنوع کرده‌اند. همچنین در یکی از مدارس پخش

بیتا باری

ممنوعیت پخش موسیقی در مدارس خبر غم‌انگیزی بود که چهارشنبه ۲۲ خرداد روزنامه همشهری طی گزارشی منتشر کرد و حاکی از آن بود که وزیر سابق آموزش و پرورش در آخرین روزهایی که سکان هدایت این وزارتخانه را بر عهده داشته، بخشنامه محرمانه‌ای را به مدارس ارسال و پخش هرگونه موسیقی را در مدارس ممنوع کرده است. در این بخشنامه تأکید شده مدیری که از این دستور سر باز زند، متخلف خواهد بود. همچنین در همین گزارش مدیر یکی از مدارس به خبرنگار همشهری گفته بود که به دلیل پخش یک آهنگ مجاز که از سوی وزارت ارشاد مجوز دارد و در کتاب‌فروشی‌ها به فروش می‌رسد، اداره تخلفات آموزش و پرورش او را احضار و توبیخ کرده است. در این گزارش با چند تن دیگر از مدیران مدارس نیز صحبت شده و آنها نیز از فشارهایی که وجود دارد پرده برداشته‌اند.

مساله به سرعت در شبکه‌های اجتماعی داغ شد و در کانال‌های

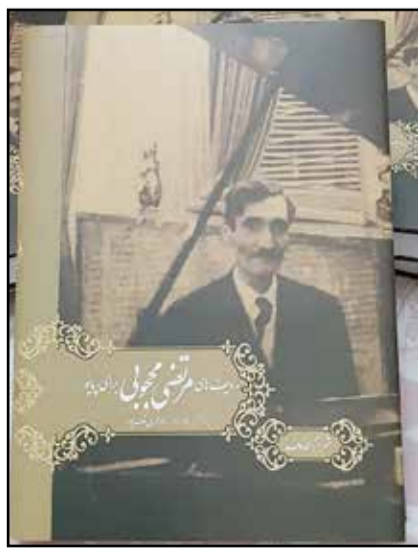
خبر

ردیف‌های پیانوی مرتضی محجوبی به روایت فخری ملک‌پور

سرانجام ردیف‌های مرتضی محجوبی برای پیانو به روایت فخری ملک‌پور منتشر شد. انتشارات موسیقی عارف کتاب ردیف‌های مرتضی محجوبی این استاد فقید پیانورا به روایت تنها یادگار ایشان خانم فخری ملک‌پور منتشر کرده است که اقدامی سترگ و ارزنده برای حفظ و اشاعه تلاش‌های بی‌ظنیر آن استاد فقید در پیانوی ایرانی و برای موسیقی ایران است. این کتاب ارزشمند در حالی به زیور طبع آراسته شده است که خانم ملک‌پور در دهه نهم عمر خویش به سر می‌برد و آموخته‌ها و تجربیات دهه‌ها نواختن پیانو و آموزش را امروز با این اثر روایت کرده است. این کتاب در حقیقت بیان نت‌نویسی خاص استاد محجوبی به زبان نت‌امروزی برای هفت دستگاه و پنج آواز است تا همگان بتوانند آن را بنوازند. مرتضی خان محجوبی

خط موسیقی ویژه‌ای داشت که تنها چند نفر آن را آموخته بودند و خوشبختانه خانم ملک‌پور نیز که از خردسالی شاگرد این استاد فقید بوده به خوبی به آن واقف است و حتی نمونه‌هایی از دست خط نت‌نویسی استادش را در کتاب به‌عنوان شاهد منتشر کرده و پیش‌تر نیز در کتاب «مشق استاد» بخشی از آنها را آورده است.

کتاب ردیف‌های مرتضی محجوبی را شهرام محذوف نگاشته و در تمام مراحل به تأیید خانم ملک‌پور رسانیده است. حتی در ابتدای کتاب نیز نوشته‌ای از خانم ملک‌پور به‌منظور تأیید کتاب به تاریخ پانزدهم فروردین سال ۹۷ آمده: «محتوای نوشتاری کتاب ردیف‌های موسیقی استاد مرتضی محجوبی به خط نت بین‌المللی توسط آقای شهرام محذوف برای پیانو از لحاظ صحت و آنگاری مورد

تأیید اینجانب فخری ملک‌پور است. ضمناً نظر اینجانب فخری ملک‌پور، اجرای این کتاب توسط آقای شهرام محذوف با توجه به محتوای نوشتاری کتاب با اصل محتوای اجرایی این کتاب توسط استاد مرتضی محجوبی مطابقت کامل دارد. با تشکر، فخری ملک‌پور»

چاپ اول کتاب ردیف‌های مرتضی محجوبی به روایت فخری ملک‌پور نوشته شهرام محذوف و با مقدمه میرعلیرضا میرعلینقی، در تیراژ ۵۰۰ نسخه در قطع رحلی و به قیمت ۱۵۰ هزار تومان توسط انتشارات موسیقی عارف منتشر شده است و به‌زودی به بازار روانه خواهد شد و هم‌زمان با توزیع سراسری کتاب، جشن رونمایی رسمی آن نیز برگزار می‌شود.